

**KOULUTUS
RATKAISEE**

OAJ:n
**työmarkkinatavoitteet
eduskuntavaaleihin 2019**

Työllistymistä tukevat toimenpiteet

KASVUPALVELUT – nykyiset työvoimapalvelut – ollaan maakuntaudistuksessa siirtämässä maakuntien vastuulle. Maakunnat voivat hankkia näitä palveluja vain kilpailuttamalla yhtiömuotoisia palveluntarjoajia. Uudistus estää julkisten oppilaitosten osallistumisen kilpailutukseen ilman organisaatiomuutosta. Kasvupalveluihin kuuluu myös kasvupalvelukoulutus, nykyinen tutkintoon johtamaton työvoimakoulutus. Oppilaitoksilla on ollut tähän saakka keskeinen rooli koulutusten toteuttajana. Esimerkiksi vuonna 2015 yhteensä 120 oppilaitosta tuotti koulutusta yhteensä 160 miljoonalla eurolla.

Työttömyysturvan aktiivimallissa työttömän työnhakijan on 65 päivän tarkastelujakson aikana täytettävä aktiivisuusedellytys säilyttääkseen työttömyysturvansa tason. Opetusalalla on paljon tilanteita, joissa työn tiedetään jatkuvan esimerkiksi myöhemmin syksyllä kesäajan työttömyyden jälkeen. Tällöin vaatimukset aktiivisuuden osoittamisesta tarkastelujakson aikana eivät ole tarkoituksenmukaisia.

Aikuiskoulutustuella opiskellaan sellaisessa koulutuksessa, jota työnantajataho ei pysty järjestämään. Tuella, erityisesti ns. sovitellulle tuella on kasvava kysyntä. Aikuiskoulutustuki on erityisen tärkeä työelämässä tapahtuvan teknologisen muutoksen myötä. Aikuiskoulutustuen ehtoja on heikennetty. Tukikautta on lyhennetty 19 kuukaudesta 15 kuukauteen ja tuen perusosaa on leikattu 15 %.

Työntekijän työllistymistä tukeva muutosturva on lakisääteinen, mutta se ei toteudu opetuslalla.

RATKAISU 1

Oppilaitoksilla oltava vahva rooli kasvupalvelujen tuottajina

- Koulutuksen järjestäjillä pitää olla vahva rooli kasvupalvelujen tuottajina. Ammatillisten oppilaitosten ja korkeakoulujen roolia on vahvistettava erityisesti ura-, ohjaus- ja neuvontapalveluissa. Yhteistyö oppilaitosten kanssa edistää alueen ja kuntien elinvoimaa.
- Kasvupalvelukoulutus ja kotoutumiskoulutus on siirrettävä työ- ja elinkeinoministeriöstä opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnon alaisuuteen.
- Niin kasvupalvelukoulutukselle kuin muullekin palvelulle pitää laatia selkeät valtakunnalliset laatukriteerit.
- Laatua ja palveluiden saatavuutta pitää valvoa ja ohjata.

RATKAISU 2

Aktiivimallia muutettava

- Aktiivimallia on muutettava niin, että henkilö ei joudu aktiivimallin toimien piiriin silloin, kun hänellä on työsuhde tai virkamääräys seuraavalle lukukaudelle, vaikka hän joutuisikin työttömäksi esimerkiksi kesän ajaksi.
- Ammattijärjestöjen toimijaroolia on edelleen vahvistettava työllistämistoimenpiteissä.
- Myös työnantajan maksama muutosturvakoulutus pitää lukea aktiivimallin mukaiseksi aktiivisuusehtoa toteuttavaksi työvoimapalveluksi.

RATKAISU 3

Muutosturva opetuslalle

- Kasvatus-, opetus- ja tutkimusalan työelämän muutostilanteisiin on saatava vähintään muiden alojen muutosturvaa vastaava toimintamalli.
- Työnantajalle on säädettävä velvollisuus tukea työllistymistä vahvasti muutostilanteissa.

RATKAISU 4

Sosiaaliturvaa on kehitettävä

- Sosiaaliturvaa on kehitettävä niin, että se kannustaa työn tekemiseen ja kouluttautumiseen.
- Työttömyysturvan perusrakenne on säilytettävä pääpiirteittäin nykyisellään, eikä ansiosidonnaisen turvan tasoa pidä heikentää suhteessa perusturvaan. Työttömyyskasojen pitää jatkossakin huolehtia ansiosidonnaisen työttömyysturvan toimeenpanosta.

RATKAISU 5

Aikuiskoulutustuen heikennykset poistettava

- Aikuiskoulutustukea on kehitettävä edistämään paremmin omaehtoisen osaamisen kehittämistä. Tukeen tehdyt heikennykset on poistettava.

Lainsäädännöllä on turvattava työntekijän perusoikeudet

LAINSÄÄDÄNNÖSSÄ on puutteita muun muassa yhteistoiminnan toteuttamisessa työpaikoilla sekä epäasialliseen kohteluun puuttumisessa ja sen estämisessä. Lisäksi toimivia virka- ja työehtosopimuksiin perustuvia paikallisen sopimisen menetelmiä on yhteiskunnassa pyritty heikentämään.

Lainsäädäntö ei turvaa aukottomasti tekijänoikeuksia. On yleistä, että rekrytointitilanteessa työntekijän edellytetään luopuvan oikeudestaan tekemiinsä materiaaleihin.

RATKAISU 1

Yhteistoimintaa koskeva lainsäädäntö

→ Yhteistoiminta-asiamiehen valvonta on laajennettava kattamaan myös valtion ja kuntien yt-lait. Samalla resursseja tulee vahvistaa sekä toimivaltaa lisätä.

→ Lainsäädäntöön sisältyviä sanktioita pitää uudistaa. Nykyinen kriminalisointi ei toimi mm. poliisi- ja syyttäväviranomaisten resurssipulan takia. Muihin kuin työvoiman vähentämistilanteisiin on säädettävä työntekijäkohtainen euromääräinen seuraamusmaksu esimerkiksi yt-asiamiehen selvityksen perusteella.

RATKAISU 2

Ammattijärjestöille säädettävä yleinen kanneoikeus

→ Ammattijärjestöille on annettava oikeus ajaa palvelussuhdetta koskevia riitoja jäsentensä puolesta.

RATKAISU 3

Häirintä estettävä päiväkodeissa, kouluissa ja oppilaitoksissa

→ Häirinnän ja epäasiallisen kohtelun torjumiseen liittyvien toimintamallien on oltava kasvatus-, koulutus- ja tutkimusalalle soveltuvia, ja niitä on käytettävä myös uusien työntekijöiden ja sijaisten perehdyttämisessä. Johdon, esimiesten ja opettajien koulutukseen on sisällytettävä häirinnän ja epäasiallisen kohtelun ennaltaehkäisemiseen ja puuttumiseen liittyvät asiat.

→ Ammattijärjestöille tulee säätää kanneoikeus kaikenlaisen häirinnän, myös seksuaalisen häirinnän osalta, jotta häirintään voidaan puuttua tehokkaasti.

RATKAISU 4

Kohtuuttomiin palvelussuhteen ehtoihin on puututtava

→ Kilpailukieltosopimusten ja salassapitosopimusten käyttöä ja soveltamista on säänneltävä nykyistä tarkemmin.

→ Tekijänoikeuksia koskevaa lainsäädäntöä on kehitettävä, jotta opettajien oikeudet itse tuotettuun materiaaliin turvataan.

→ Vaihtelevaa työaikaa koskevat työsopimuslain säännökset pitää saada koskemaan samansisältöisinä myös kuntien ja valtion viranhaltijoita.

RATKAISU 5

Paikallisen sopimisen edellytykset on turvattava

→ Paikallisen sopimisen tulee perustua voimassa olevaan lainsäädäntöön ja virka- ja työehtosopimusten määräyksiin. Paikallista sopimista koskeva lainsäädäntö tulee säilyttää toimivallan ja sopijaosapuolten osalta ennallaan. Sopimises- sa on ensisijaisesti turvattava luottamusmiehen asema ja mahdollisuus riittävään ajankäyttöön ja kouluttautumiseen.

RATKAISU 6

Perhevapaajärjestelmää on kehitettävä

→ Perhevapaan pitämistä ja töihin paluuta on tuettava, jotta perhevapaan käyttö on aidosti mahdollista. Esimerkiksi paluutilanteeseen pitää säätää korotettu irtisanomissuoja. Perhevapaan rahoitusjärjestelmää tulee uudistaa siten, että kustannukset jakautuvat tasaisesti molempien vanhempien työnantajien kesken. Perhevapaauudistuksella tulee vahvistaa lapsen oikeutta varhaiskasvatukseen. Kotihoidontuen enimmäiskestoa pitää lyhentää ja sellaisista tuen osista luopua, jotka edellyttävät perheen kaikkien lasten hoitamista kotona. Kotona lastaan hoitaville työttömille, erityisesti maahanmuuttajataustaisille vanhemmille, tarvitaan kohdennettuja työllistymis- ja koulutuspalveluita.

Verotuksella on turvattava laadukas julkisen sektorin toiminta

KILPAILUKYKYSOPIMUKSEEN sisältynyt työntekijöiden lomarahaleikkaus säästi julkisen sektorin työnantajien palkkamenoja merkittävästi. Esimerkiksi kuntien säästöjen suuruus oli vuositasolla noin 309 miljoonaa euroa. Saavutettu säästö kuitenkin leikattiin kuntien valtionosuuksista.

Lomarahat maksetaan täysimääräisinä seuraavan kerran vuodesta 2020 eteenpäin. Kuntien rahoituksellinen asema heikkenee vastaavalla rahamäärällä, ellei leikattuja valtionosuuksia palauteta.

Jos työn verotusta jatkossa kevennetään, se heikentää julkisen sektorin ja samalla opetus-, tutkimus- ja kasvatusalan toimintaedellytyksiä, ellei muuta veropohjaa samanaikaisesti laajenneta.

RATKAISU 1

Lomarahojen palautuminen on kompensoitava

Lomarahojen palautuminen maksuun on kompensoitava täysimääräisesti kuntien valtionosuuksiin.

RATKAISU 2

Veropohjaa on laajennettava

Verotuksella turvataan kasvatukseen, opetukseen ja tutkimukseen riittävä julkisten palveluiden rahoitus. Laajalla veropohjalla on mahdollista keventää työn verotusta.

**KOULUTUS
RATKAISEE**

KYSY LISÄÄ

Petri Lindroos, neuvottelujohtaja
Niku Tuomisto, kehittämisspällikkö
etunimi.sukunimi@oaj.fi

LUE NETISTÄ

koulutusratkaisee.fi
oaj.fi

SEURAA SOMESSA

#koulutusratkaisee
Facebook /oajry
Twitter @oajry
Instagram @oajry

OPETUSALAN AMMATTIJÄRJESTÖ OAJ

